

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 381/2019-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej spoločnosťou JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Štúrova 13, Nitra, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Jánský, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo V 5/2019 a jeho uznesením z 26. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2019 elektronicky doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1

a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo V 5/2019 a jeho uznesením z 26. augusta 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. BB-4 T 5/2015-1065 z 28. februára 2017 bola sťažovateľka ako obžalovaná uznaná vinnou zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) v spojení s § 14 ods. 1 a § 20 ods. 1 Trestného zákona (v štádiu pokusu a v spolupáchateľstve) v jednočinnom súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 a 5 Trestného zákona a bol jej za to uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov spolu s ochranným dohľadom, pričom na výkon trestu bola zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

3. Na hlavnom pojednávaní konanom 28. februára 2017 sťažovateľka urobila vyhlásenie podľa § 257 ods. 4 Trestného zákona, ktorým napriek nejasnej právnej kvalifikácii nepoprela spáchanie skutku, ktorý jej bol obžalobou kladený za vinu.

4. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka, ale aj prokurátor sa vzdali práva podať odvolanie, rozsudok sa stal právoplatným a vykonateľným dňom 1. marca 2017.

5. Proti rozsudku špecializovaného súdu podala sťažovateľka prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodu, že zásadným spôsobom bolo porušené jej právo na obhajobu, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

6. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 5/2019 z 26. augusta 2019 bolo dovolanie sťažovateľky podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietnuté s poukazom na § 372 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku. Najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľka za daných okolností nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania, keďže nevyužila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok ako zákonnú podmienku pre vznik práva podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. Uznesenie bolo doručené 17. septembra 2019.

7. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd konal v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, keď dospel k záveru o neprípustnosti jej dovolania. Stalo sa tak na základe arbitrárnej úvahy.

8. Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

9. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

10. Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

11. Zásada práva na obhajobu má medzi ostatnými zásadami trestného práva azda najvýznamnejšie postavenie. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí o stupni demokracie v trestnom procese toho-ktorého štátu. Táto zásada vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie. Zásada zabezpečenia práva na obhajobu je nevyhnutným predpokladom úspešného výkonu súdnictva, ktorého významnou úlohou je ochrana práv a zákonom chránených záujmov občanov. Zabezpečuje sa nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti.

12. Záujem na dodržaní ústavného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy je tak zásadný, že zákonodarca napriek tomu, že obvinený urobí vyhlásenie, ktorým uzná svoju vinu zo spáchania skutku, resp. jeho spáchanie nepoprie, je možné takéto rozhodnutie napadnúť mimoriadnym opravným prostriedkom, o ktorom bude rozhodovať najvyšší súd.

13. Ako je zrejmé z už citovaných ustanovení, zmyslom právnej úpravy je najskôr vyčerpanie riadnych opravných prostriedkov pred podaním tých mimoriadnych. To však môže nepochybne platiť len v takom prípade, ak je využitie príslušných riadnych opravných prostriedkov možné.

14. Napriek tomu, že z citovaných ustanovení [najmä § 257 ods. 5, resp. § 371 ods. 1 písm. c)] Trestného poriadku výslovne vyplýva sťažovateľke možnosť podania dovolania, najvyšší súd odmietol jej dovolanie z dôvodu, že nepodala odvolanie proti rozsudku špecializovaného súdu, hoci podmienkou na podanie dovolania z jej strany podľa najvyššieho súdu je, aby prebehlo odvolacie konanie o rozsudku špecializovaného súdu.

15. Takýto prísne formálny gramatický výklad jednotlivých príslušných ustanovení je však z pohľadu judikatúry ústavného súdu a vzhľadom na účel ustanovení § 257 ods. 5 a § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako aj na princípy a zásady trestného konania nesprávny, neprípustný a protiústavný.

16. Predovšetkým je nutné konštatovať, že sťažovateľke právo podať riadny opravný prostriedok ani nevzniklo, keď Trestný poriadok v ustanovení § 257 ods. 5 *expressis verbis* uvádza, že rozhodnutie v rozsahu priznanej viny nie je napadnuteľné odvolaním ako jediným riadnym opravným prostriedkom v trestnom konaní vedenom pred súdom. Z uvedeného dôvodu nemožno sťažovateľke na jej ťarchu vytýkať, že nevyužila právo na podanie odvolania, ak také právo nikdy nemala. V tomto zmysle potom nemožno podmieňovať právo sťažovateľky podať dovolanie podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku využitím zákonného práva podať odvolanie, ak takéto právo za daných okolností sťažovateľke nevyplýva zo žiadnych ustanovení Trestného poriadku a ak ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku pre prípad, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe alebo urobil

vyhlásenie podľa ustanovenia § 257 ods. 4 Trestného poriadku, podanie dovolania (hoci len z obmedzeného dovolacieho dôvodu) výslovne predpokladá.

17. Zároveň na druhej strane z ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku [práve s poukazom na ustanovenie § 257 ods. 5, resp. § 371 ods. 1 písm. c)] nevyplýva, že by sťažovateľka nemala byť oprávnenou osobou, keďže jej možnosť podať odvolanie Trestný poriadok vylúčil, čo znamená, že sťažovateľka toto zákonné právo nikdy nemala a nemohla ho teda ani nikdy využiť.

18. Ak najvyšší súd dospel k inému výkladu už spomenutých ustanovení, a to najmä v ich kontexte a vzájomnej spojitosti, potom k tomu došlo nesprávnym gramatickým a systematickým, no najmä reštriktívnym výkladom, ktorý je nepochybne v rozpore jednak s účelom trestného konania, ale tiež s adekvátnym gramatickým, systematickým, teleologickým a napokon aj logickým výkladom spomínaných ustanovení, ktoré nie sú pri správnej a logickej aplikácii v akejkolvek (ani zdanlivej) kolízii.

19. Namietaný nesprávny (najmä reštriktívny) výklad a postup najvyššieho súdu, t. j. zúženie možnosti sťažovateľky brániť sa proti porušeniu jej práva na obhajobu zásadným spôsobom, resp. domôcť sa, aby jej toto právo bolo riadne zaručené, je v konečnom dôsledku obmedzujúcim výkladom a obmedzujúcou aplikáciou jej základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

20. Ak je pri kvalifikovanom zásahu do práv sťažovateľky zákonom garantovaná možnosť podať dovolanie, nemôže byť toto zákonné právo (či zákonná možnosť) napokon vyvrátené, resp. akokoľvek limitované formalistickou aplikáciou ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého navyše žiadne takéto vylúčenie práva podať dovolanie logicky [s poukazom na ustanovenie § 257 ods. 5 a § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] ani nevyplýva. Zrejším účelom tohto ustanovenia je stanovenie podmienky prípustnosti dovolania až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov len v prípade, ak je možné ich podať, nie teda v prípade, keď ich podanie možné nie je.

21. Sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo Sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

II. Základné právo Sťažovateľky na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

III. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 TdoV 5/2019 zo dňa 26.8.2019 sa zrušuje a vec sa vracia súdu na opätovné konanie.“

II.

Skutkový stav veci

22. Z rozsudku špecializovaného súdu č. k. BB-4 T 5/2015-1065 z 28. februára 2017 vyplýva, že sťažovateľka bola uznaná vinnou spolupáchatel'stvom pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 20, § 14 ods. 1 a § 221 ods. 1 a 4 písm. a) v jednočinnom súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 a 5 Trestného zákona a bol jej za to uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pričom jej bol uložený aj ochranný dohľad na jeden rok. Z poučenia uvedeného v závere vyplýva, že proti rozsudku o vine nie je prípustné odvolanie ani dovolanie, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

23. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 5/2019 z 26. augusta 2019 vyplýva, že ním podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti rozsudku špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 5/2015 z 28. februára 2017.

Podľa konštatovania najvyššieho súdu zo spisu vyplýva, že po prednese obžaloby a po poučení podľa § 257 ods. 2, 4, 5 a 8 Trestného poriadku urobila sťažovateľka na hlavnom pojednávaní konanom 22. marca 2016 vyhlásenie, že spáchanie skutku nepopiera, pričom na všetky relevantné otázky kladené jej v zmysle § 333 ods. 3 Trestného poriadku odpovedala kladne. Po poučení sťažovateľky o neodvolateľnosti a dôsledkoch vyhlásenia v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ako aj po súhlasných prejavoch zúčastnených procesných strán špecializovaný súd podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku

vyhlásenie sťažovateľky v zmysle § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prijal. Zároveň vyhlásil, že v rozsahu, v akom sa sťažovateľka priznala k spáchaniu skutku, dokazovanie nevykoná a vykonajú sa len dôkazy súvisiace s výrokom o treste, náhrade škody a ochrannom opatrení. Sťažovateľka bola na hlavnom pojednávaní, ako aj v písomnom vyhotovení rozsudku poučená o možnosti podania dovolania proti výroku o vine, a to len z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa názoru najvyššieho súdu napriek tomu, že sťažovateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle poučenia, najvyšší súd v súlade s vlastnou judikatúrou dospel k záveru, že sťažovateľka nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania do výroku o vine (vo vzťahu k výroku o treste by bola oprávnenou osobou, ak by sa nevzdala práva podať odvolanie a bolo by o ňom, resp. o opravnom prostriedku prokurátora rozhodnuté).

Najvyšší súd pritom vychádzal z prvého odseku judikátu R 12/2017 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2017, podľa ktorého: *„Ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku).“*

Sťažovateľka na hlavnom pojednávaní vyhlásila, že nepopiera spáchanie skutku. Takéto vyhlásenie sa v zmysle ustanovenia § 257 ods. 4 Trestného poriadku považuje na účely ďalšieho konania za priznanie viny, o čom bola sťažovateľka riadne poučená. Následne vydaný rozsudok možno preto považovať za taký, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia sťažovateľky o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku). Na podanie dovolania proti takémuto rozsudku je potom oprávnený len minister spravodlivosti, ktorý koná na podnet obvineného, resp. iných osôb.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon

nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku a obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že obvinený (ako aj prokurátor) by mohol podať dovolanie len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa. Výrok o vine rozsudku vyhláseného po prijatí vyhlásenia o vine však nepodlieha prieskumu odvolacieho súdu. To má za následok nemožnosť podania odvolania do výroku o vine (a to ani prokurátorom), a tým splnenia podmienok uvedených v ustanoveniach § 369 ods. 2 a § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Trestný poriadok, naopak, neviaže podanie dovolania zo strany ministra spravodlivosti na vykonanie odvolacieho konania. Minister spravodlivosti je preto oprávnený (na podnet) napádať aj prvostupňové rozhodnutia, proti ktorým Trestný poriadok pripúšťa mimoriadny opravný prostriedok. Medzi takéto rozhodnutia patrí rozsudok, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia sťažovateľky o priznaní viny.

Nad rámec je potrebné uviesť, že sťažovateľka a prokurátor sa po vyhlásení rozsudku, resp. v lehote na podanie opravného prostriedku vzdali práva podať odvolanie, v dôsledku čoho rozsudok špecializovaného súdu by nebolo možné napadnúť dovolaním ani vo výrokoch o treste a o ochrannom opatrení.

Keďže dovolanie sťažovateľky smeruje proti výroku rozsudku, proti ktorému dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, bolo potrebné toto dovolanie odmietnuť podľa ustanovenia § 382 písm. b) Trestného poriadku bez preskúmania veci.

III.

Relevantná právna úprava a príslušná judikatúra

24. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

25. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

26. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

27. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

28. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

IV.

Právne aspekty posúdenia vecí

29. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

30. Jadrom argumentácie sťažovateľky je poukaz na výslovné znenie ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že obvinený nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

31. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka z tohto zákonného ustanovenia v podstate správne vyvodzuje, že hoci zásadne možno podať dovolanie iba proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, napriek tomu rozsudok založený na vyhlásení o vine (aj keď je prvostupňovým rozhodnutím) možno napadnúť dovolaním, a to len zo špecifického

dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľka z toho bez ďalšieho vyvodzuje, že takéto dovolanie bola oprávnená podať aj ona ako obvinená v konaní.

32. Aj najvyšší súd zastáva názor, že rozsudok založený na vyhlásení o vine možno dovolaním napadnúť, teda že ide o výnimku zo zásady, podľa ktorej dovolaciemu prieskumu podliehajú iba rozhodnutia odvolacieho súdu. Na rozdiel od sťažovateľky je však tej mienky, že ustanovenie § 257 ods. 5 (resp. § 334 ods. 4) Trestného poriadku treba vykladať spolu s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, teda s ustanoveniami § 369 ods. 1 a 2 a § 372 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku. To vo svojich dôsledkoch podľa názoru najvyššieho súdu znamená, že hoci dovolanie proti rozsudku založenému na vyhlásení o vine je prípustné, osobou oprávnenou na jej podanie je iba minister spravodlivosti konajúci na základe podnetu napr. obvineného, nie teda samotný obvinený, ako sa mylne domnieva sťažovateľka.

33. Podľa ústavného súdu výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku, z ktorých vychádzal najvyšší súd, možno považovať vo všetkých ohľadoch za legitímny a ústavne konformný. Pritom je podstatné, že primárna právomoc vykladať zákony patrí všeobecným súdom a ústavný súd má dôvod do takéhoto výkladu zasiahnuť len v prípade, že ho nepovažuje za ústavne konformný. Skutočnosť, že aj výklad príslušných ustanovení zastávaný sťažovateľkou možno považovať za legitímny a za ústavne konformný, nemôže na týchto záveroch nič zmeniť.

34. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu